

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

P9_TA(2022)0422

Ocena zgodności Węgier z warunkami praworządności według rozporządzenia o warunkowości, a także stan zaawansowania węgierskiego planu odbudowy i zwiększania odporności

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie oceny przestrzegania przez Węgry warunków dotyczących praworządności na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości oraz stanu prac nad węgierskim planem odbudowy i zwiększania odporności (2022/2935(RSP))

(2023/C 167/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „Kartą”),
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 2, art. 4 ust. 3 i art. 7 ust. 1,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka i załączone do niej protokoły,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając międzynarodowe traktaty ONZ i Rady Europy dotyczące praw człowieka,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii ⁽¹⁾ (rozporządzenie w sprawie warunkowości),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej ⁽³⁾,
- uwzględniając wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) z dnia 3 czerwca 2021 r. w sprawie C-650/18 oddalający skargę Węgier na rezolucję Parlamentu z dnia 12 września 2018 r. uruchamiającą procedurę stwierdzenia istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez państwo członkowskie wartości, na których opiera się Unia Europejska ⁽⁴⁾,
- uwzględniając rozdziały dotyczące Węgier w rocznych sprawozdaniach Komisji na temat praworządności, w szczególności z 2021 i 2022 r.,
- uwzględniając orzecznictwo TSUE,

⁽¹⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

⁽³⁾ Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159.

⁽⁴⁾ Wyrok z 3 czerwca 2021 r., Węgry przeciwko Parlamentowi, C-650/18, ECLI:EU:C:2021:426.

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje, zwłaszcza rezolucję z dnia 15 września 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie stwierdzenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 TUE, istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Węgry wartości, na których opiera się Unia ⁽⁵⁾, rezolucję z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie praworządności i ewentualnego zatwierdzenia polskiego krajowego planu odbudowy (RRF) ⁽⁶⁾, rezolucję z dnia 5 maja 2022 r. w sprawie trwających wysłuchań na mocy art. 7 ust. 1 TUE dotyczących Polski i Węgier ⁽⁷⁾, rezolucję z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie praworządności i konsekwencji wyroku TSUE ⁽⁸⁾, rezolucję z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie naruszeń prawa UE i praw obywateli LGBTIQ na Węgrzech w wyniku zmian prawnych wprowadzonych przez parlament węgierski ⁽⁹⁾, a także rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie sytuacji w zakresie praworządności w Unii Europejskiej i stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 w sprawie warunkowości ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając pisemne powiadomienie przesłane przez Komisję rządowi Węgier 27 kwietnia 2022 r. zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunkowości,
 - uwzględniając środki zaradcze przedstawione Komisji przez rząd Węgier w piśmie z dnia 22 sierpnia 2022 r.,
 - uwzględniając wniosek Komisji z dnia 18 września 2022 r. dotyczący decyzji wykonawczej Rady w sprawie środków ochrony budżetu Unii przed naruszeniami zasad państwa prawnego na Węgrzech (COM(2022)0485),
 - uwzględniając pozycję Węgier w rankingu praworządności World Justice Project 2022 (73. miejsce na 140 państw, najniżej ze wszystkich państw regionu obejmującego UE, Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu i Amerykę Północną),
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 2 TUE Unia opiera się na takich wartościach jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność i poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, co jest również odzwierciedlone w Karcie i zapisane w międzynarodowych traktatach dotyczących praw człowieka; mając na uwadze, że te wartości, wspólne państwom członkowskim i dobrowolnie przyjęte przez wszystkie państwa członkowskie, stanowią podstawę praw, z których korzystają osoby mieszkające w Unii;
- B. mając na uwadze, że Komisja może wdrożyć środki przewidziane w rozporządzeniu w sprawie warunkowości, jeżeli naruszenia zasad praworządności bezpośrednio wpływają lub stwarzają poważne ryzyko wpływu na należyte zarządzanie finansami Unii;
- C. mając na uwadze, że we wniosku z dnia 18 września 2022 r. dotyczącym decyzji wykonawczej Rady zapewniającej ochronę interesów finansowych UE przed naruszeniami zasad praworządności na Węgrzech Komisja przedstawiła środki ochrony budżetu: zawieszenie 65 % zobowiązań w odniesieniu do trzech programów w ramach polityki spójności lub – w stosownym przypadku – zawieszenie zatwierdzenia trzech programów, a także zakaz zaciągania zobowiązań prawnych obejmujących trusty interesu publicznego w przypadku programów wdrażanych w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego;
- D. mając na uwadze, że środki zaradcze przyjęte przez rząd Węgier nie są wystarczające, aby udowodnić, że naruszenia zasad praworządności na Węgrzech nie wpływają lub nie stwarzają już poważnego ryzyka wpływu na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii lub na ochronę interesów finansowych Unii, nie są też odpowiednie do usunięcia pewnych uchybień, na które Komisja zwróciła uwagę w projekcie decyzji wykonawczej Rady; mając również na uwadze, że nawet pełne wdrożenie tych środków wydaje się niewystarczające do tego, aby zaradzić naruszeniom praworządności wpływającym lub stwarzającym poważne ryzyko wpływu na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii na Węgrzech; mając na uwadze, że te środki zaradcze nie wyeliminowałyby innych naruszeń zasady praworządności na Węgrzech, wykraczających poza zakres rozporządzenia;

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0324.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0240.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0204.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 168.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 218.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 86.

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

- E. mając na uwadze, że Węgry postanowiły nie uczestniczyć we wzmacnionej współpracy na rzecz ustanowienia Prokuratury Europejskiej;
1. z zadowoleniem przyjmuje decyzję o uruchomieniu rozporządzenia w sprawie warunkowości w przypadku Węgier, choć następuje to z dużym opóźnieniem i w zbyt ograniczonym zakresie;
 2. jest zdania, że 17 środków wynegocjowanych przez Komisję i rząd Węgier nie wystarczy do tego, by wyeliminować istniejące ryzyko systemowe dla interesów finansowych UE;
 3. wzywa Komisję, aby w swojej ocenie zwróciła uwagę na wciąż istniejące ryzyko i utrzymała potrzebę zastosowania środków zaradczych, tak aby dać Radzie podstawy do zatwierdzenia większością kwalifikowaną wniosku Komisji z dnia 18 września 2022 r. dotyczącego decyzji wykonawczej Rady w sprawie środków ochrony budżetu Unii przed naruszeniami zasad państwa prawnego na Węgrzech;
 4. wzywa Radę do przyjęcia środków na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości, zaproponowanych we wniosku Komisji z dnia 18 września 2022 r., oraz do zniesienia przyjętych środków dopiero po uzyskaniu dowodów na to, że przesłanki ich przyjęcia już nie istnieją, tj. środki zaradcze przyjęte przez rząd węgierski wywarły trwałe wpływy w praktyce, a w szczególności że nie odnotowano regresu w stosunku do już przyjętych środków; podkreśla, że jeżeli środki te zostaną wycofane w przyszłości, Unia powinna przystąpić do korekty finansowej;
 5. wzywa Komisję, aby natychmiast podjęła działania na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości w odniesieniu do innych przypadków naruszenia zasad praworządności, w szczególności tych dotyczących niezawisłości sądownictwa i innych zasad, o których mowa w piśmie skierowanym przez Komisję do Węgier 19 listopada 2021 r.;
 6. ubolewa, że władze węgierskie nadal wykorzystują inijną zasadę jednomyślności do blokowania kluczowych decyzji, tak by wywrzeć nacisk na Komisję i Radę, aby uwolniły fundusze UE, co opóźnia pakiet pomocy dla Ukrainy wart 18 mld EUR oraz wprowadzenie globalnej minimalnej stawki podatku od osób prawnych; wzywa Komisję i Radę do zadbania o to, by nie miało to żadnego wpływu na ich decyzje dotyczące Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) oraz warunkowości w zakresie praworządności;
 7. ponownie wzywa Komisję do dopilnowania, aby odbiorcy końcowi lub beneficjenci funduszy UE nie zostali pozbawieni tych funduszy w przypadku zastosowania środków w ramach mechanizmu warunkowości w zakresie praworządności, jak określono w art. 5 ust. 4 i 5 rozporządzenia w sprawie warunkowości; wzywa Komisję, aby znalazła sposoby rozdzielania funduszy UE za pośrednictwem samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych, jeżeli dany rząd nie współpracuje w odniesieniu do niedociągnięć w zakresie praworządności;
 8. przypomina, że celem RRF jest wsparcie odbudowy i zwiększenie odporności UE i jej państw członkowskich, w tym Węgier; ubolewa nad faktem, że z powodu działań rządu węgierskiego finansowanie z RRF nie dotarło jeszcze do obywateli i regionów Węgier ani do samorządów lokalnych lub organizacji społeczeństwa obywatelskiego, podczas gdy zatwierdzono 26 innych planów odbudowy i zwiększania odporności; zauważa, że istnieje ryzyko nadużyć, jeżeli chodzi o wykorzystanie środków w ramach RRF, i ponawia swój apel do Komisji, aby wstrzymała się z wydaniem pozytywnej oceny w odniesieniu do planu Węgier do czasu, gdy Węgry w pełni zastosują się do wszystkich zaleceń w dziedzinie praworządności oraz wdłużą wszystkie odnośne wyroki TSUE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; oczekuje od Komisji, by przed zatwierdzeniem umów o partnerstwie i programów polityki spójności wykluczyła wszelkie ryzyko, że programy w ramach polityki spójności mogłyby przyczynić się do niewłaściwego wykorzystywania funduszy UE lub do naruszania praworządności;
 9. ubolewa, że Parlamentowi nie przekazuje się informacji na temat negocjacji między Komisją a władzami węgierskimi; oczekuje, że Komisja będzie szybko i regularnie informować Parlament o wszelkich istotnych wydarzeniach; zwraca uwagę na znaczenie przejrzystości również dla obywateli europejskich, w tym obywateli Węgier, dla których stawka jest niezwykle wysoka;
 10. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.